

שמעתא א פרק שלישי

2

סוף ג' איירי דומיא דכיפא דכונס יבמתו דאיירי
סוף ג' דאי לאחר ג' אמאי חייב קרבן כיון דרוב
הים עובדן כיכר לשלם חו הוילי ולא הובר
עובדס מאי כוי לים למיעבד וכה"ג אמרינן
בשטות דף מ"ח פרט לאנוס גבי שלא בשעת
וסתס עכ"ל ע"ש דף ל"ה :

י

ויראה לפי זה דאי' בפרק יולא דופן דף מ"ו
דגבי איסור דאורייתא אמרינן
משכגיטס לכלל שנים הביאה שערות ואפי' לא
נמלאו אמרינן שמא נשרו ע"ש וא"כ לא הוי רשאי
לאכול דכיון דהגיע לכלל שנים חייבין שמה
נשרו. אבל לדעת הרמב"ם דספק מותר מן
התורה וכל שלא באו השערות אינו אלא ספק
שמא נשרו. ועמ"ש בשמעתא ה' פ"ג וא"כ דדין
קא אכיל והתורה התירו וא"כ למא יתחייב
מלקות למפרע על אכילתו ברשות התורה.
ואפשר כיון דעכ"פ מדרבנן אסור דהא ספק אסור
מדבריהם וחייבין שמה נשרו א"כ י"ל הא דפליגי רב
ושמואל אס נעשה גדול למפרע לאו למלקות הוא
אלא להטאת וכיון דאסור עכ"פ מדרבנן תו לאו
אנוס מיקרי ומחוייב הטאת כשנתבאר שהיה גדול
למפרע ודמוכה פ' ידיעות הטומאה גבי אשה
שאמרה נעמאמי דחייב הטאת ופריך והא אנוס
הוא ומשני בסמוך לוסתה ע"ש וקו"ל וסתם
דרבנן אלא כיון דמדרבנן אסור תו לאו אנוס הוא.
מיסו להטאת שפיר מלינו למימר כל שאין אנוס
גמור ועכ"פ מדרבנן אסור תו לאו אנוס מיקרי
וכל שנתבאר איסורו חייב הטאת אבל למלקות לא
יסקן לחייבו מלקות על ידי איסורו מדרבנן כיון
דמן התורה מותר לו לאכול אס כן אינו ראוי
לעונש מלקות וכיון דמפרשי תוספות למלקות
מראה דס"ל דספק אסור מן התורה ולא הוי
רשאי באכילתו מספק שמא נשרו דהוא ספק תורה.
וכמ"ש שם בשמעתא ה' פרק י"ד ע"ש משום כפי
כשנתבאר אחר כך לקי עלם ובמסרי"ע ופר"ח
מקור דדעת תוספות אי ס"ל דדעת הרמב"ם או
דעת הרשב"א וכו' . ולעיל נראה מוכרח מה
דמפרשי למלקות דס"ל דספק אסור מדאורייתא
דאס הוי מותר באכילת חלב מן התורה לא לקי
האבדור אס"כ שיהי גדול כיון דדין תורה אפי'
ורשאי באכילתו דוק :

י

והנה נראה דהרמב"ם לשיטתו מוכח דספק מן

התורה שריא. דהבב הרמב"ם צ"ל
המלות שורש א' ז"ל כי כל מה שאנו חכמים
לעשותו וכל מה שהזכירו ממנו כבר הוסיף חכם
רבינו ע"ה בסיני שילגו לעשותו וסוף אמרו
עפי' התורה אשר יורוך וגו' והזכירו ית' מעבד
דבר מכל מה שהקנו אותו או גזרו ואמר לא
תסור וגו' עכ"ל :

הקשה הרמב"ם כיון דכל איסורי דרבנן בכלל
לא תסור הוא אס כן איך סקילו
באיסורי דרבנן לומר ספיקא דרבנן לקולא כיון
דכל מה שאמרו חכמים כפי הוא מן התורה בכלל
לא תסור וע"ש. ובס' זהר הרקיע כתב ליישב
סבך הורשו מאת מתקני התקנות ללכת בהם
לקולא כדי להפריש ביניהם לר"ת ע"ש. ובזה
יתישבו כל הקושיות שהקשה הרמב"ם שם על
הרמב"ם. והרמב"ם בפלוגתא דדבר תורה הלך אחר
והיא מהא דאמרו בפלוגתא דדבר תורה הלך אחר
המחמיר ובדברי סופרים הלך אחר המיקל ע"ש.
ובזה אינו עולה בדברי זהר הרקיע דבשלמא בספיקא
דגוף המעשה חייבא למימר דכך הורשו מאת
מתקני התקנות שלא יאסור אלא בודאי אבל לא
מספק ולא גזרו כלל בספק אבל במחלוקת השנו'
בדברי סופרים לדברי המחמיר והאוסר לא
הורשו להקל לזה שיסתפק בדינים כיון דהם
יודעים שאסור בודאי וא"כ מאן שרי ומאן מחיל
איסור לאו דלא תסור. ולכן מוכרח שיטת
הרמב"ם דכל הספיקות מדבריהם אבל מן התורה
כל הספיקות מותר מש"ס כשנסתפק אס אסור
חכמים בזה כגון מחלוקת בדברי סופרים ליכא לא
תסור כיון דספק מן התורה שריא ומדרבנן לא
גזרו בספיקות אלא בדאורייתא דוקא ולא
בדבריהם דוק :

פרק רביעי

ואחר סעיון בזה נראה דהוא מחלוקת ביני
אמוראי בש"ס דילן אס ספק אסור מן
התורה בפרק קמא דחולין דף י' בעי מניס ר'
אבא מרב הונא בא זאב ונטל גבי משיים מכו מי
חיישין שמה במקום נקב ניקב ח"ל אין חוששין
שמה במקום נקב ניקב חיישין דאס אפיר המאק
באבטיח חוששין שמה במקום נקב ניקב ח"ל מי
קמדימס

התורה שריא. דהבב הרמב"ם צ"ל
המלות שורש א' ז"ל כי כל מה שאנו חכמים
לעשותו וכל מה שהזכירו ממנו כבר הוסיף חכם
רבינו ע"ה בסיני שילגו לעשותו וסוף אמרו
עפי' התורה אשר יורוך וגו' והזכירו ית' מעבד
דבר מכל מה שהקנו אותו או גזרו ואמר לא
תסור וגו' עכ"ל :